

Афанасьєва Людмила
кандидат філософських наук, доцент,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького(м. Мелітополь)

Олексенко Роман
доктор філософських наук, професор,
Таврійський державний агротехнологічний університет
ім. Д. Моторного (м. Мелітополь)

ПОШУК СЕНСУ ЩАСТЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

У кожному поколінні на кожного індивіда очікують переломні моменти в його свідомості, які містять ознаки світоглядних криз. Одні з них долаються ним легше, з іншими все набагато складніше. До найтяжчих криз слід віднести кризи нашого розуміння життя. [3]

Психологи стверджують, що особливо гнітючі наслідки мають стани, коли людина перестає бачити сенс свого життя. У порівнянні з попередніми епохами, світ сьогодні надзвичайно ускладнився, і свідомість молоді людини перебуває під неймовірним тиском інформаційних потоків. Реклама та інші мало контрольовані впливи ЗМІ та Інтернету сьогодні явно і неявно впливають на становлення дитячої психіки надзвичайно складними для розуміння речами, які часто опонують здоровому глузду і далеко не завжди знаходять адекватне пояснення з боку дорослих, тож дітям стає дедалі важче визначитись з сенсовими орієнтирами.[2]

Соціально-психологічні умови та настрої, кризи та війни в соціумі породжують депресивні настрої та апатію, відчуття «вивченої безпорадності», коли людина (і перш за все молода, недосвідчена) перестає вірити у всяку можливість досягнення щастя.[1]

Можна казати, що будь-який стан безвиході у житті людини є ознакою нещастя. А справді, навіщо жити, коли ти не маєш чому радіти? Без розуміння сенсу людського життя, неможливо усвідомити, як людина може бути щасливою.

Сьогодні доводиться стикатись із тим, що молодь не розуміє, що відчуття щастя залежить не стільки від досягнення певних благ, скільки від внутрішньої, духовної здатності людини бути щасливою. Сучасний світ формує в індивіді ідеал щастя крізь призму бажання мати й отримувати. Це нав'язується молодій людині в якості життєво важливої мети. Суспільство сьогодні все більше характеризується як бездуховне, аморальне і матеріально обумовлене. Соціум культивує в індивіді такі якості, як індивідуалізм, егоїзм, заповзятливість, прагнення до успіху в будь-який спосіб.

Мріючи про щастя, люди вибудовують образ свого ідеального майбутнього, бажаних результатів і досягнутих цілей, впливаючи на власне життя і на суспільство в цілому. Через призму уявлень про щастя можливий новий погляд на вирішення соціальних та економічних проблем сучасного суспільства.

На превеликий жаль, сучасний соціум культивує в особистості і такі якості, як індивідуалізм, підприємливість, прагнення до успіху. Соціально задана мета «успіх» конкретизується кожним стосовно себе і своїх можливостей.[4] Щастя ототожнюється з успіхом.[7] Оскільки успіх завжди індивідуальний, щастя теж індивідуальне. Кожен формує свій конкретний образ бажаного стану буття, який виступає як єдність одиничного і загального. Однак у сучасному суспільстві існує загальна міра успіху – гроші. Гроші із засобу досягнення будь-яких життєвих цілей для більшості стали перетворюватися в головну мету, стають головним джерелом задоволеності, дають відчуття власної значущості. Мас-медіа нині також демонструють нам засилля й розповсюдження таких сенсів життя як, чуттєвих насолод, матеріальних статків, грошей, високого соціального статусу, бажання влади.

Також, під впливом безпосереднього переживання війни на рівень щастя особи, який можна порівняти із втратою щастя, якої відносно благополучна людина, зазнає, коли стає бідною... Також, слід зазначити, що для окупованої частини Донбасу, щастя значно більше залежить від рівня безпеки, а вже потім – від сімейного життя та дітей» [8]. Однак як зазначає соціолог Є. Головаха, є дуже цікавий феномен: «українці завжди були більше задоволені своїм особистим життям і своїм добробутом, ніж станом справ в Україні і станом її економіки» [5].

Отже, можна зробити висновок, що в сучасному українському громадянському суспільстві існує ціла низка зовнішніх обставин і умов, що створюють соціальну напругу і суттєвим чином впливають на психологічний стан людини.

Суспільне щастя, в його ідеальному розумінні, є і головною метою окремої людини, що сприяє активізації всіх його життєвих сил, змушує розкривати фізичний і духовний потенціал особистості. Тому, на нашу думку, відома формула щастя, запропонована Г. С. Сковородою: «Бути щасливим – се значить пізнати себе чи то свою природу, взятись за свою долю і робити своє діло» носить інтегральний характер і містить в собі бездоганні рекомендації для вироблення життєвої стратегії: самопізнання (пізнати себе чи свою природу); самовдосконалення (взятись за свою долю), самореалізація (робити своє діло)[6]. Всі ці три процеси повинні здійснюватися в нерозривності й у взаємовпливі.

Список посилань

1. Афанасьєва Л.В. Феномен щастя в контексті філософського дискурсу /Л.В. Афанасьєва, Р.І. Олексенко // Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. – 2019 - №. 22. С. 16-22.
2. Афанасьєва Л.В. Місце ціннісних орієнтацій в утвердженні життєвих пріоритетів студентської молоді / Л.В. Афанасьєва, Л.Ф. Глінська, З.О. Міт'яй // Постметодика. – 2002. – №7-8 (45-46). – С.15-19.
3. Афанасьєва Л.В. Сенс щастя в сучасних контекстах індивідуального і суспільного буття /Л.В. Афанасьєва, Р.І. Олексенко // Гілея: науковий вісник. – 2019 - №. 143.
4. Волков О. Г., Землянський А. М., Олексенко Р. І., Рябенко Є. М. Філософія: навчальний посібник-практикум. МДПУ імені Богдана Хмельницького. – Мелітополь, 2017.
5. Головаха Є. «Чого бракує українцям, щоб стати щасливими» [Електронний ресурс] / Євген Головаха. – Режим доступу: https://zaxid.net/statti_tag50974/https://zaxid.net/statti_tag50974/
6. Життя і творчість Григорія Савича Сковороди. Філософські трактати. [Електронний ресурс]. – Ресурс доступу: <http://scovoroda.info/ft.php>.
7. Олексенко Р. Пошук себе в собі / Р. Олексенко // Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Формування освітнього простору в умовах інформаційного суспільства» -2018.- С. 190-191.
8. Паніотто В. Динаміка рівня щастя і його детермінанти. Україна 2001-2017 [Текст] / В. Паніотто, Ю. Сахно, А. Пяковська. // Соціологія: Теорія, методи, маркетинг. – 2018. – N 1. – С. 84-101.